

Người nữ trí thức ngoài Đảng, Đại biểu Quốc hội đầu tiên của thủ đô Hà Nội, suốt đời vì lý tưởng cộng sản cao đẹp // Quốc hội khoá I (1946) : Kỷ niệm 70 năm Quốc hội đầu tiên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. - Tp. Hồ Chí Minh : Nxb. Tp. Hồ Chí Minh. - 19 cm.

T.3 : Chuyện về các đại biểu nhân dân. - 2016. - tr. 103-108.

Quốc hội đầu tiên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa là Quốc hội lịch sử, không chỉ vì lần đầu tiên trong lịch sử dân tộc hàng ngàn năm dân ta được thực quyền phổ thông đầu phiếu, mà còn là lần đầu tiên phụ nữ Việt Nam tham gia Quốc hội cơ quan quyền lực cao nhất của quốc gia, thậm chí còn tham gia cả vào việc soạn thảo Hiến pháp cho một nhà nước dân chủ cộng hòa đầu tiên ở Đông Nam Á.

Như thế khi nói về Nguyễn Thị Thục Viên - nhà giáo đại biểu Quốc hội đầu tiên của thủ đô Hà Nội là hoàn toàn chính xác và điển hình. Tiểu sử của bà những năm trước Cách Mạng Tháng Tám 1945 còn ghi: Tuổi trẻ cô nữ sinh trường Đồng Khánh, Nguyễn Thị Thục Viên luôn gương mẫu về mọi mặt, được thầy cô và bạn bè yêu mến. Tốt nghiệp Cao đẳng Sư phạm Đông Dương, được bổ nhiệm về Nam Định dạy học, Nguyễn Thị Thục Viên giảng dạy xuất sắc nên được chuyển lên dạy ở trường Đồng Khánh, Hà Nội.

Hồi ký 75 năm Trường nữ sinh Đồng Khánh (1917 – 1992) cũng viết: *“Trước Cách mạng tháng Tám 1945, khi giảng dạy ở các trường nữ học Nam Định, Đồng Khánh, Nguyễn Thị Thục Viên là một nhà sư phạm mẫu mực, luôn luôn giữ thái độ khảng khái, cương trực, tự trọng, ghét thói xu nịnh, luôn cúi, đem hết nhiệt tình đào tạo nữ sinh. Chẳng những nghiêm túc trong việc truyền thụ kiến thức cho thế hệ tương lai, bà còn đặc biệt quan tâm, khuyên bảo học sinh giữ nề nếp, trong sáng, cần cù, dịu dàng, tế nhị của người phụ nữ Việt Nam. Bà là niềm tự hào, là tấm gương sáng của nữ sinh Đồng Khánh”¹.*

Còn họa sĩ Trần Thị Thục Phi, con gái của bà, nhớ lại việc trở thành đại biểu Quốc hội khóa I của mẹ mình như sau: *“Sau Cách mạng tháng Tám, ông Đặng Thai Mai đến gặp khuyên mẹ tôi nên ra ứng cử Quốc hội. Bắt đầu mẹ tôi rất sợ bởi một người bình thường tự nhiên ra làm nghị sĩ Quốc hội thì không hiểu thế nào?. Sau ông ấy nói khản thiết lắm. Mẹ tôi thấy rằng đặt vấn đề như thế là nghiêm túc nên bà ra ứng cử Quốc hội và trúng cử, bà vào tiểu ban Hiến pháp”².*

¹ <http://cand.com.vn/Phong-su-tu-lieu/Nguoi-nu-dai-bieu-Quoc-hoi-dau-tien-cua-Thu-do-Ha-Noi-173044/>

² <http://cand.com.vn/Phong-su-tu-lieu/Nguoi-nu-dai-bieu-Quoc-hoi-dau-tien-cua-Thu-do-Ha-Noi-173044/>

Quốc hội khóa I thành lập trong điều kiện chuẩn bị kháng chiến, và đó là Quốc hội kháng chiến kiến quốc. Khi toàn quốc kháng chiến bùng nổ, người đại biểu nhân dân, nhà giáo Nguyễn Thị Thục Viên hòa cùng dòng người yêu nước từ biệt thủ đô lên đường hoà mình vào cuộc kháng chiến của dân tộc. Bà phụ trách và miệt mài đứng lớp truyền thụ kiến thức, góp sức đào tạo cán bộ cho cách mạng. Là Hiệu trưởng Trường Thi Sách (Trường Tân Trào), giảng dạy Văn - Sử Trường Trung học kháng chiến Chu Văn An ở Đào Giã (Phú Thọ) - Trường Trung học chuyên khoa đầu tiên của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Hiệu phó Trường Trung cấp Sư phạm Trung ương, đồng thời vẫn đảm đương công việc của một thành viên Ban Thường trực Quốc hội.

Trong mấy nhà có hai mẹ con là là giáo viên và hai mẹ con là đại biểu Quốc hội ấy, khi nhắc về người mẹ, họa sĩ Trần Thị Thục Phi luôn tự hào nói: *“Mẹ tôi cũng là nữ trí thức ngoài Đảng nhưng với tấm lòng son sắc với đất nước, cụ đã sống, chiến đấu suốt đời cho lý tưởng cộng sản cao đẹp”*; *Mẹ và chị gái tôi luôn coi việc trở thành đại biểu Quốc hội là nhiệm vụ quan trọng mà Đảng, Nhà nước giao phó để hết mình hoàn thành nhiệm vụ”*³.

³ Bà Nguyễn Thị Thục Viên giáo viên Văn – Sử Trường Nữ sinh Đồng Khánh (Hà Nội), đại biểu Quốc hội khoá I; con gái của bà là Trần Thị Thục Nga, giáo viên tiếng Pháp Trường PTTH Hùng Vương (Phú Thọ), đại biểu Quốc hội khoá V.